

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Рішення вченої ради
(протокол № 4 від "29" 03. 2019 р.)
Голова вченої ради

_____/Дубовий О.М./

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«ЕКОНОМІКА»

третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
за спеціальністю 051 «Економіка»
галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
кваліфікація: доктор філософії (PhD)

Миколаїв 2019 р.

**ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-наукової програми**

Проект освітньо-наукової програми (PhD) «Економіка» розглянута на засіданні кафедри економічної політики та безпеки

Протокол № 7 від «25» 01.2019 р.

Завідувач кафедри

А.В. Єфімова

Проект освітньо-наукової програми (PhD) «Економіка» розглянуто Науково-методичною комісією Факультету економіки моря

Протокол № 7 від «05» лютого 2019 р.

Голова

В.Н. Парсяк

Проект освітньо-наукової програми «Економіка» погоджено з навчальним відділом

Начальник відділу

А.В. Лабарткава

Проект освітньо-наукової програми (PhD) «Економіка підприємства» розглянуто Науково-методичною радою НУК

Протокол № 2 від «20» лютого 2019 р.

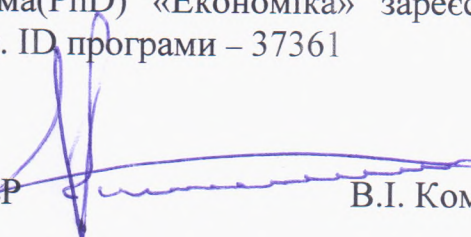
Заступник голови НМР НУК

С.О. Слободян

Освітньо-наукова програма (PhD) «Економіка» зареєстрована в Єдиної державної бази з питань освіти. ID програми – 37361

Начальник відділу ЕР

В.І. Комишник

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма (ОНП) визначає передумови доступу здобувачів освітньо-наукового ступеня доктор філософії з економіки до набуття відповідних фахових компетентностей, визначає основний фокус ОНП, обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття освітньо-наукового ступеня доктор філософії, перелік загальних та спеціальних (фахових) компетентностей, нормативний і варіативний зміст підготовки здобувачів, сформульований у термінах результатів навчання та вимог щодо якості вищої освіти.

Освітньо-наукову програму розроблено робочою групою у складі:

1. **Парсяк Володимир Никифорович**, доктор економічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, декан факультету економіки моря – гарант ОНП.

2. **Єфімова Ганна Вікторівна**, доктор економічних наук, доцент, завідувачка кафедри економічної політики та безпеки НУК.

3. **Ломоносов Анатолій Вадимович**, доктор економічних наук, професор, директор Херсонської філії НУК.

3. **Коблош Михайло Олександрович**, кандидат економічних наук, начальник фінансово-економічного управління Державного підприємства «Науково-виробничий комплекс газотурбобудування «Зоря»-«Машпроект».

Під час підготовки проекту ОНП автори використали висновки та рекомендації учасників засідання Групи з експертного супроводу наукової та академічної діяльності Факультету економіки моря НУК імені адмірала Макарова (протокол № 3 від 05.09.2018 р.), яка діє на підставі положення, затвердженого Вченою радою ФЕМ 13.02.2018 р. (протокол № 6).

Протокол засідання Групи додається.

ЗМІСТ

	Стор
1. Профіль освітньої програми.....	5
2. Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність.....	12
3. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-наукової програми.....	14
4. Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньо-наукової програми.....	15

1. Профіль освітньо-наукової програми зі спеціальності 051 «Економіка»

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова. Факультет економіки моря. Кафедра економічної політики та безпеки. м. Миколаїв, проспект Героїв України, 9, 54025.
Ступінь вищої освіти	Доктор філософії (PhD)
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	051 Економіка
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-наукова програма «Економіка» Educational and scientific program «Economics»
Форми навчання	Денна та заочна
Освітня кваліфікація	Доктор філософії з економіки
Кваліфікація в дипломі	Доктор філософії з економіки Спеціальність – 051 «Економіка» Освітньо-наукова програма – «Економіка»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії, одиничний, 60 кредитів ЄКТС, термін навчання - чотири роки
Наявність акредитації	Освітньо-наукова програма не акредитована
Цикл/рівень	НРК України – восьмий рівень, FQ-EHEA – третій цикл, EQF-LLL – восьмий рівень
Передумови	Наявність ступеня магістра або освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» за спеціальністю 051 «Економіка» та спорідненої галузі знань.
Мова(и) викладання	Українська, англійська
Термін дії освітньої програми	До акредитації, яка запланована на 2023 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.nuos.edu.ua/students/osvita/osvitni-programy.php

2 – Мета освітньої програми

Формування фахових компетентностей в особистостей, спроможних реалізувати свій потенціал в академічній та науковій сферах, обіймати керівні посади в органах державного управління та місцевого самоврядування, на підприємствах обраного виду економічної діяльності завдяки аналітичному мисленню, здатності приймати та реалізовувати обґрунтовані рішення, генерувати нові знання, що сприяють інтелектуалізації та інновативності бізнесу.

3 - Характеристика освітньої програми

Предметна область (галузь знань, спеціальність)	Об'єкти вивчення: процеси та явища, що є характерними для поточного етапу розвитку економіки, внутрішня будова, засадничі принципи та механізм функціонування економічних систем, який забезпечує їх піднесення, наукові методи кількісного та якісного аналізу та розробки національної, регіональної, кластерної та корпоративної економічної політики. Цілі навчання: підготовка компетентних професіоналів з притаманним їм креативним мисленням, теоретичними знаннями й прикладними навичками, що уможливають розв'язання складних проблем та задач в умовах невизначеності, притаманної функціонуванню складних економічних систем. Теоретичний зміст предметної області: концептуальні та методологічні уявлення про стан й перспективи економічної науки, прикладні аспекти системного аналізу явищ та процесів які визначають тенденції й закономірності поточного функціонування й перспективи господарської діяльності. Методи, методики та технології: загальнонаукові та прикладні методи пізнання економічних явищ та процесів; методики та технології опитування, спостереження, експерименту під час польових етапів дослідження, систематизації та узагальнення отриманих відомостей; математичне моделювання перспектив розвитку економічних процесів, методи презентації результатів наукових студій, цифрові інформаційно-комунікаційні технології Інструментарій та обладнання: апаратне та програмне забезпечення систем управління економічною діяльністю, накопичення та обробки інформації, сконцентрованої в наукових та корпоративних базах й банках даних.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова (доктора філософії). Наукові та професійні досягнення в економічній теорії та практиці, особливості роботи підприємств різних форм власності, актуальна спеціалізація для визначення індивідуальної траєкторії кар'єрного зростання особистості.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Спеціальна освіта та професійна підготовка за спеціальністю «Економіка» Ключові слова: економіка, інтелектуальна економіка, цифрова економіка, сталий економічний розвиток, наукові дослідження
Особливості програми	Спрямованість на забезпечення потреб економічної науки та господарської практики в фахівцях з оригінальним способом мислення, спроможних самостійно та критично осягати актуальні процеси та явища, організовувати трансфер знань, які забезпечують сталість економічного розвитку

**4 – Придатність випускників
до працевлаштування та подальшого навчання**

Придатність до працевлаштування	Посади та робочі місця в науково-дослідних інститутах, закладах вищої освіти, на підприємствах реального сектору економіки, у відповідних департаментах і відділах органів державного управління та місцевого самоврядування. Зокрема (згідно з Національним класифікатором професій ДК 003:2010): Наукова та академічна діяльність. Керівники науково-дослідних підрозділів (1237), керівники проєктів та програм (1238), керівники науково-дослідних підрозділів (1237), головний учений секретар (1237.1), учений секретар (без вимог до стажу роботи) (1237.2), професори та доценти (2310), молодший науковий співробітник, науковий співробітник (праця та зайнятість) (2412.1), молодший науковий співробітник, науковий співробітник (фінансово-економічна безпека підприємств, установ та організацій) (2414.1), молодший науковий співробітник, науковий співробітник (інтелектуальна власність, маркетинг, ефективність господарської діяльності, раціоналізація виробництва) (2419.1), науковий співробітник (економіка) (2441.1), молодший науковий співробітник, науковий співробітник (соціальний захист населення) (2446.1), молодший науковий співробітник, наукові співробітники (проекти та програми у сфері матеріального та нематеріального виробництва) (2447.1). Адміністративна діяльність у державних закладах та закладах освіти. Вищі посадові особи державних органів влади (1120); керівні працівники апарату центральних органів державної влади (1229.1), керівні працівники апарату місцевих органів державної влади та місцевого самоврядування (1229.3). Управлінська діяльність у бізнес-секторі. Керівники підприємств, установ та організацій (1210), керівники виробничих підрозділів у промисловості (1222), професіонали в галузі економіки (2441)
Подальше навчання	Продовження освіти за науковою програмою доктора наук

5 – Викладання та оцінювання

Викладання та навчання	Проблемно-орієнтоване навчання з набуттям загальних та професійних компетентностей, потрібних для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у професійній галузі. Форми викладання та навчання: лекційні, практичні, семінарські заняття; самостійна робота з використанням усіх доступних джерел інформації (підручників, навчальних посібників, опорних конспектів лекцій); написання доповідей, рефератів, есе; реалізація інтерактивного навчання у формі кейсів та дискусій на задану тематику; участь у наукових семінарах, конференціях, симпозиумах; публікація статей та інших наукових матеріалів за результатами розвідок, передбачених індивідуальним планом аспіранта та планом наукових досліджень, погоджених з науковим керівником.
--	--

Оцінювання	За рейтинговою шкалою. Поточне оцінювання на аудиторних заняттях, виступів на наукових конференціях, підготовлених наукових публікацій. Включає весь спектр контрольних процедур щодо результатів навчання: знання, уміння, комунікація, автономність і відповідальність. Підсумковий контроль за результатами поточного контролю або/та усних відповідей. Випускна атестація – публічний захист дисертації на здобуття наукового ступеня «Доктор філософії». Рукопис оцінюють на оригінальність згідно з процедурою, визначеною системою забезпечення якості освітніх послуг.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Спроможність розв’язувати комплексні дослідницькі проблеми та прикладні задачі у сфері економіки з усвідомленням наявних та генеруванням нових знань, які збагачують науку та практику
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність критично абстрактно мислити, продукувати нові ідеї. ЗК2. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для організації виконання науково-дослідних робіт та вдосконалення за їх наслідками економічною діяльністю. ЗК3. Здатність визначати цілі наукових досліджень, задачі, які з них випливають та шляхи до їх розв’язання. ЗК4. Здатність до прийняття соціально-відповідальних рішень. ЗК5. Здатність до передбачення наслідків економічної діяльності. ЗК6. Здатність планувати працю НПП, розраховувати фонд оплати праці ЗВО, формувати систему мотивації НПП. ЗК7. Здатність поводитися на засадах наукової етики та принципах академічної доброчесності. ЗК8. Здатність започатковувати наукові розвідки й презентувати їх результати
Фахові компетентності (ФК)	ФК1. Здатність аналізувати та застосовувати на практиці принципи, методи й правила управління якістю; ФК2. Здатність до ділових комунікацій, зокрема іноземною мовою. ФК3. Здатність опрацьовувати первинну інформацію, потрібну для розв’язання комплексних економічних проблем та задач. ФК4. Здатність визначати форми залучення національної економіки до світогосподарських процесів; ФК5. Здатність розуміти ключові тенденції економічного розвитку. ФК6. Здатність обґрунтовувати рішення щодо розвитку бізнесу. ФК7. Здатність моделювати розвиток міжнародної економічної взаємодії у системі багатостороннього співробітництва. ФК8. Здатність планувати та організовувати навчальний процес у ЗВО. ФК9. Здатність здійснювати аналіз фінансової системи: доходів бюджету, напрямів фінансування видатків. ФК10. Здатність усвідомлювати роль та призначення в ринковій економіці грошей, кредиту, механізм роботи грошового та фінансового ринків, ФК11. Здатність діагностувати бізнес-середовище з метою виявлення ризиків та управління фінансово-економічною безпекою.

7 – Програмні результати навчання	
Програмні результати навчання, визначені закладом вищої освіти	ПРН1. Формулювати, аналізувати та синтезувати розв’язання науково-практичних проблем, розвитку економічних систем. ПРН2. Спілкуватися з професійних та наукових питань державною та іноземною мовами. ПРН3. Опрацьовувати стратегії та розуміти наслідки впливу державних регуляторних актів на розвиток національної та регіональної економіки. ПРН4. Дотримуватися принципів академічної доброчесності. ПРН5. Формулювати стратегії забезпечення фінансово-економічної безпеки ведення бізнесу ПРН6. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових досліджень. ПРН7. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів. ПРН8. Оцінювати та розраховувати показники міжнародної торгівлі та визначати тенденції її розвитку. ПРН9. Здійснювати викладацьку діяльність у закладах вищої освіти, розробляти навчально-методичні матеріали. ПРН10. Використовувати сучасні освітні та дослідницькі технології у сфері економіки. ПРН11. Формулювати нові гіпотези та наукові проблеми у сфері економіки, пропонувати належні підходи та методи їх перевірки.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Кадрове забезпечення освітньо-наукової програми складається з професорсько-викладацького складу кафедр Факультету економіки моря. До викладання окремих дисциплін залучений професорсько-викладацький склад кафедр Навчально-наукового гуманітарного інституту, відповідно до їх компетенцій. Практико-орієнтовний характер освітньої програми передбачає участь фахівців-практиків за відповідними напрямками програми, що підсилює синергетичний ефект, притаманний дуальній освіті. Гарант освітньої програми та викладацький склад, залучений до її реалізації, відповідають Ліцензійними вимогами провадження освітньої діяльності ЗВО.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення навчального процесу відповідає ліцензійним умовам, що дозволяє забезпечити проведення всіх видів навчальної, практичної й науково-дослідної роботи аспірантів. Лекційні аудиторії та приміщення для практичних занять оснащені відповідним мультимедійним обладнанням для презентацій та виходу в Інтернет, приміщення для проведення круглих столів і наукових семінарів – технічними засобами для демонстрації відеоматеріалів.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Освітньо-професійна програма за всіма її компонентами: навчальні дисципліни, практична підготовка, курсові та кваліфікаційні роботи, забезпечується відповідною навчально-методичною документацією і матеріалами.

Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Освітню програму забезпечує наявність потужного фонду Наукової бібліотеки НУК, що містить навчально-методичну та наукову літературу, а також вітчизняні та закордонні фахові періодичні видання відповідного та спорідненого профілю, в тому числі в електронному вигляді. Аспіранти мають можливість працювати як з друкованими, так і з електронними інформаційними ресурсами (книгами, повнотекстовими, реферативними й наукометричними базами даних (у т.ч. Scopus), сховищами аудіо- і відео контенту.. Навчально-методичним забезпеченням є державні стандарти вищої освіти, навчальні комплекси дисциплін навчального плану, підручники, навчальні посібники та методичні рекомендації.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Національна кредитна мобільність відбувається в рамках Навчально-наукового комплексу «Перспективні технології та інструменти економічної науки і освіти» (започаткований спільно з Інститутом проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України), договорів про встановлення науково-освітніх відносин для задоволення потреб розвитку освіти і науки з Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку України, Державною науково-дослідною установою «Центр продуктивності» Міністерства соціальної політики України, Публічним акціонерним товариством «Українська біржа», Хмельницьким національним університетом, державною установою «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України».
Міжнародна кредитна мобільність	Міжнародна наукова мобільність забезпечена договорами про наукову та академічну співпрацю з Auburn University (USA), Stord/Haugesund University college (Norway), Хайкоуським економічним інститутом (Китай). Фахівців, залучені до професійної і наукової підготовки, пройшли стажування у провідних європейських університетах.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземних аспірантів проводиться на загальних умовах або за індивідуальним графіком.
10 – Форми атестації здобувачів вищої освіти	
Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів вищої освіти здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи зі спеціальності 051 «Економіка»
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Кваліфікаційна робота передбачає розв'язання складного спеціального завдання або практичної задачі, або проблеми в економічній сфері, що потребує досліджень та/або інновацій і характеризується невизначеністю умов та вимог. Кваліфікаційна робота має бути вільна від академічного плагіату, фальсифікації та списування. Кваліфікаційна робота оприлюднюється на офіційному сайті закладу вищої освіти. Оприлюднення кваліфікаційних робіт, що містять інформацію з обмеженим доступом, здійснюють у відповідно до вимог чинного законодавства.

11 – Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Наявність системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за поданням закладу вищої освіти оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.

Якість вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Економіка» забезпечена розробленими, впровадженими та підготовленими до сертифікації системами управління якістю освітніх послуг:

Національного університету Кораблебудування імені адмірала Макарова - на відповідність вимогам міжнародного стандарту серії ISO 9001:2015 та Національного стандарту ДСТУ ISO 9001:2015. Сертифікаційна установа компанія «Бюро ВерітасСертіфікейшн Україна»;

Факультету економіки моря НУК. Відповідність вимогам міжнародного стандарту серії ISO 9001:2015 та Національного стандарту ДСТУ ISO 9001:2015 підтверджена сертифікатом Державного підприємства «Миколаївстандартметрологія» від 18.11.2013 р.

Сферою сертифікації внутрішньої системи забезпечення якості є: надання вищої освіти на рівні кваліфікаційних вимог до підготовки молодших спеціалістів, молодших бакалаврів, магістрів, докторів філософії, підготовка науково-педагогічного персоналу; проведення наукових досліджень та здійснення науково-технічних розробок, готових до подальшого впровадження та виробництва.

Система забезпечення якості освітньої діяльності передбачає здійснення таких процедур і заходів:

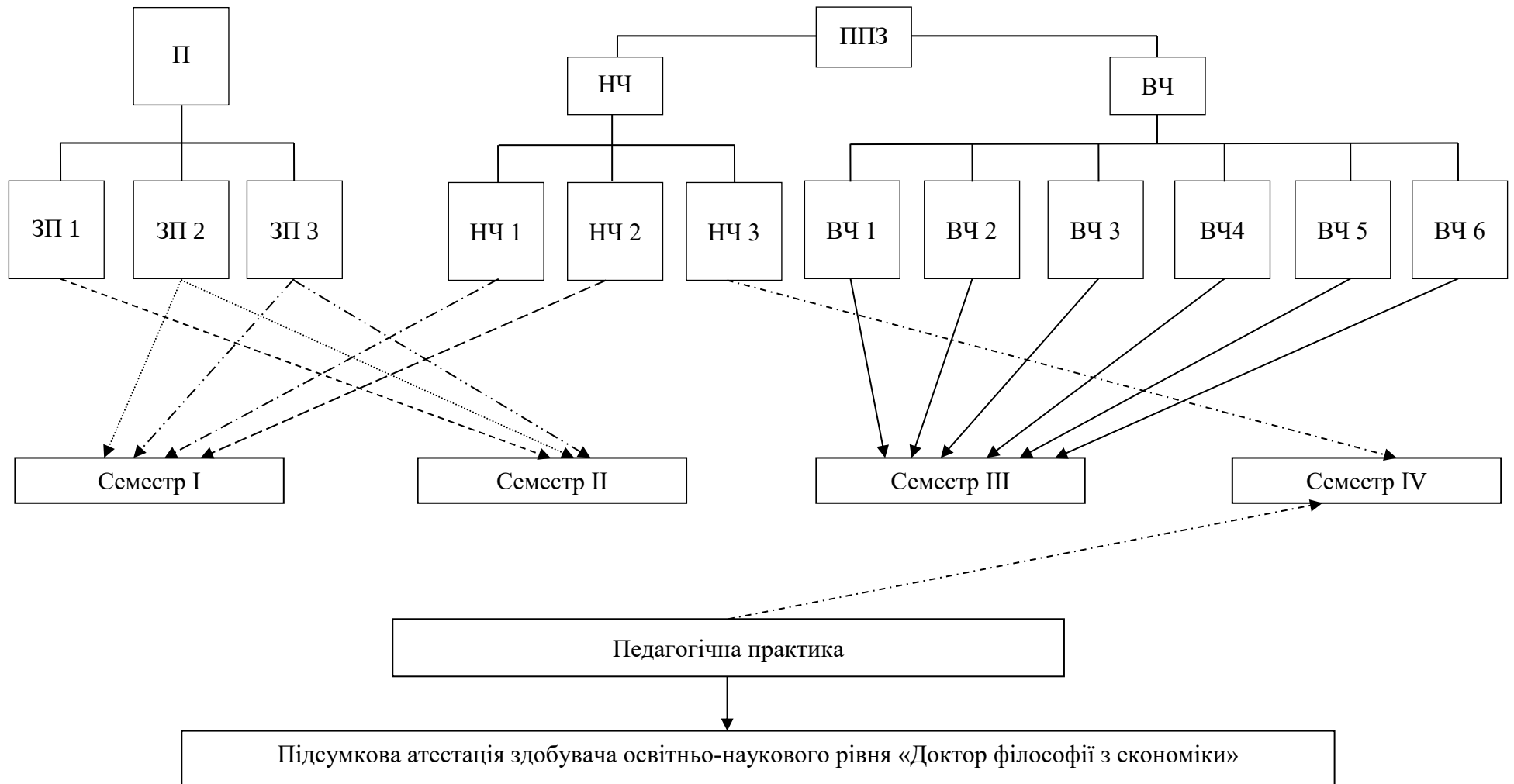
- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 4) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 5) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 6) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 7) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками ЗВО та аспірантами, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату.

2. Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код за ОПП	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	3	4	5
Обов'язкові компоненти ОНП			
Цикл загальної підготовки (ЗП)			
ЗП 1.	Філософія науки	4	Екзамен 2 сем.
ЗП 2.	Фахова іноземна мова	8	Екзамен 4 сем.
ЗП 3.	Методологія наукових досліджень	6	Залік 2 сем
Обсяг загальної підготовки		18	
Цикл професійної підготовки (ПП)			
Нормативна частина (НЧ)			
НЧ 1.	Екологічний маркетинг	6	Залік 1 сем
НЧ 2.	Економічне прогнозування	6	Залік 1 сем
НЧ 3.	Комплексне забезпечення фінансово-економічної безпеки	9	Екзамен 4 сем
Обсяг нормативної частини		21	
Варіативна частина (ВЧ)			
ВЧ 1	Міжнародна економіка	5	Залік 3 сем
ВЧ 2	Планування, організація та оплата праці НПП	5	Залік 3 сем
ВЧ 3	Державна регуляторна політика в економіці	5	Залік 3 сем
ВЧ 4	Регіональний економічний розвиток	7	Залік 3 сем
ВЧ 5.	Управління якістю	8	Залік 3 сем
ВЧ 6.	Кредитно-фінансова діяльність	7	Залік 3 сем
Обсяг варіативної частини		15	
Практична частина			
Педагогічна практика		6	Залік 4 сем.
Загальний обсяг освітньої програми		60	

2.2. Структурно-логічна схема ОП

3. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-наукової програми

ПК \ ОК	ЗП 1	ЗП 2	ЗП 3	НЧ 1	НЧ 2	НЧ 3	ВЧ 1	ВЧ 2	ВЧ 3	ВЧ 4	ВЧ 5	ВЧ 6
Загальні компетентності												
ЗК 1	*		*								*	
ЗК 2	*		*		*				*			
ЗК 3			*									
ЗК 4				*	*							
ЗК					*	*						
ЗК 6								*				*
ЗК			*					*				
ЗК 8		*	*									
Фахові компетентності												
ФК 1				*							*	
ФК 2	*	*	*				*					*
ФК 3			*	*							*	
ФК 4							*		*	*		
ФК 5				*		*				*		*
ФК 6					*	*				*		*
ФК 7								*	*	*		*
ФК 8								*			*	*
ФК 9						*			*			*
ФК 10						*						*
ФК 11				*		*						*

**4. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН)
відповідними компонентами освітньо-наукової програми**

ОК ПРН	ЗП 1	ЗП 2	ЗП 3	НЧ 1	НЧ 2	НЧ 3	ВЧ 1	ВЧ 2	ВЧ 3	ВЧ 4	ВЧ 5	ВЧ 6
ПРН 1	*		*	*								
ПРН2		*	*									
ПРН 3									*	*		
ПРН 4			*					*			*	
ПРН 5						*						*
ПРН 6				*	*	*						*
ПРН 7			*	*	*	*			*	*	*	
ПРН 8							*		*	*		*
ПРН 9	*		*					*				
ПРН 10			*					*	*	*	*	*
ПРН 11			*		*		*	*	*	*	*	*